

Kecskeméti Járásbíróság
19.P.20.652/2018/21.szám

ORSZÁGOS BÍRÓSÁGI HIVATAL

által képviselt **Lombard Lízing**
Zártkörűen Működő Részvénytársaság (6722 Szeged, Tisza Lajos krt. 85-87.) felperes
által, Dr. Csitos Eszter ügyvéd által képviselt
) alperes ellen 5.524.467 forint kölcsön iránti perében a Kecskeméti
Járásbíróság meghozta a következő

í t é l e t e t:

A bíróság a 2008. június 13. napján létrejött HIT: ..... számú kölcsönszerződést
érvényessé nyilvánítja akként, hogy az éves ügyleti kamat mértéke évi 13,74 (tizenhárom
egész hetvennégy század) százalék.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes keresetét elutasítja.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 276.223
(kétszázhetvenhatezer-kétszázhuszonhárom) forint perköltséget.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt van helye fellebbezésnek, amelyet
írásban, elektronikus úton a Kecskeméti Járásbíróságnál kell benyújtani a Kecskeméti
Törvényszékhez címezve. Ha a fél a fellebbezését nem elektronikus úton terjeszti elő, a
fellebbezése hatálytalan és úgy kell tekinteni, hogy fellebbezést nem nyújtott be, továbbá a
bíróság a fellebbezőt pénzbírsággal sújtja.

A felek a fellebbezési határidő lejárta előtt előterjesztett közös kérelmükben a fellebbezés
tárgyaláson kívüli elbírálását kérhetik. A másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül
bírálja el, ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére,
illetve a meg nem fizetett illeték, vagy az állam által előlegezett költség megfizetésére
vonatkozik, ha csak az előzetes végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a
részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, ha csak az ítélet indokolása ellen irányul.
Ezekben az esetekben a fellebbező fél a fellebbezésében tárgyalás tartását kérheti.

I n d o k o l á s

A bíróság a következő tényállást állapította meg:

A Lombard Finanszírozási Zrt., mint kölcsönbeadó, és az alperes, mint kölcsönbevevő között
2008. június 13. napján kölcsönszerződés jött létre HIT ..... számon, mely alapján a
felperes jogelődje a ..... forgalmi rendszámú
személygépkocsi vételárának finanszírozására 3.363.654 forint összegű kölcsönt nyújtott a
felperes részére.

A megállapodás értelmében az alperes a kölcsönt 120 hónapos futamidő alatt, egyenként 49.976 forint összegű részletekben volt köteles megfizetni. Az összes törlesztő részletek összege 5.997.120 forintban határozták meg, a THM 14,54% volt.

A kölcsönszerződés részévé vált az alperes HIT/2006.05.31. számú gépjármű hitelezési tevékenységre vonatkozó üzletszabályzata.

Az egyedi szerződés 7. pontja szerint a mértékadó devizanem CHF.

A szerződés 8. pontja szerint a kölcsönbevevő által választott kamatváltozás I és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolási mód:

Fix törlesztő részletekkel rendelkező devizaalapú finanszírozás (fix deviza konstrukció). A kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) elszámolása a futamidő végén történik. A fizetendő kamatváltozás I. és kamatváltozás II. (árfolyamváltozás) esetén a futamidő – azonos törlesztő részletek mellett – meghosszabbodik. A visszajáró kamatváltozás I-t és kamatváltozás II.-t (árfolyamváltozás) a Hitelező visszautalja kölcsönbevevőnek.

A HIT/2006.05.3.1 üzletszabályzat V.6. pontja tartalmazza: Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt "mértékadó devizanem" nem magyar forint (HUF), a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönbevevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatot.

Az üzletszabályzat I.22. pontja szerint: Árfolyam: a Takarékbank Rt. által a mértékadó devizanemre kiemelt ügyfelek számára jegyzett hivatalos, forintban kifejezett árfolyam.

A I.24. pontja szerint: A mértékadó árfolyam: a mértékadó devizanem vételi árfolyama az egyedi kölcsönszerződés létrejötte napján.

A I.25. pontja szerint: Kamatváltozás:

a) Kamatváltozás I.: A mértékadó kamatláb pénzpiacra bekövetkezett %-os értékének változása függvényében, a hátralévő törlesztő részletek összegét érintő kamatkülönbözet.

b) Kamatváltozás II. (árfolyamváltozás): a mértékadó árfolyam és a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam változásának függvényében az alábbi képlet szerint meghatározott kamatkülönbözet:

Kamatváltozás II. = fizetési kötelezettség X ((fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam / mértékadó árfolyam) -1).

c) Kamatváltozás III. (árfolyamváltozás): A kölcsönszerződés futamidő lejárt előtti megszűnésekor fizetendő – ki nem terhelt – kamatkülönbözet, amelynek mértéke a szerződés megszűnésének eseteit szabályozó rendelkezésekben külön kerül meghatározásra.

A felperes a DH2 törvény alapján elkészítette a perbeli szerződés elszámolását 2015. április 20. napján.

Mivel az alperes a fizetési kötelezettségének maradéktalanul nem tett eleget, a felperes jogelődje a szerződést 2013. augusztus 21. napján, 2013. szeptember 18. napjára felmondta, mely az alperes részére 2013. augusztus 23. napján kézbesítésre került

A felperes keresetében az alperest 5.524.467 forint tőke, 2017. június 30. napjától 2017. december 6. napjáig felmerült 38.643 forint késedelmi kamat, 4.897.436 forint után 2017. december 7. napjától a kifizetés napjáig járó, a mindenkor hatályos jegybanki alapkamat kétszeresének megfelelő késedelmi kamata és perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

A felperes tényként állította, hogy jogelődje a Lombard Finanszírozási Zrt. mint kölcsönbeadó és az alperes, mint kölcsönbevevő között 2008. június 13. napján kölcsönszerződés jött létre HIT2104608 számon, melynek tárgya egy Peugeot típusú személygépkocsi megvásárlása

volt. A kölcsönszerződés részét képezte a HIT/2006.05.31. számú Üzletszabályzat és Hirdetmény. A felek 2008. június 13. napján opciós szerződést kötöttek egymással.

Az alperes a szerződésben foglalt kötelezettségeinek teljesítését több alkalommal elmulasztotta, így 2013. május 22. napján és 2013. június 19. napján írásban felszólították a lejárt tartozás megfizetésére. Mivel az alperes a felszólítás ellenére sem teljesítette a szerződésből eredő lejárt fizetési kötelezettségeit a figyelmeztető levélben megjelölt póthatáridőre, a kölcsönszerződést felmondták. Egyúttal bejelentették, hogy az opciós jogot gyakorolják, és felszólították az alperest a gépjármű birtokba adására. Tekintettel arra, hogy az alperes a felmondó levélben megjelölt határidőben sem teljesítette az ott megjelölt fizetési kötelezettséget, tájékoztatták arról, hogy a szerződés 2013. szeptember 18. napján megszűnt. A gépjármű visszaszármaztatására nem került sor.

2014. januárban elkészítették a perbeli szerződés elszámolását a 2014. január 13. napján kelt levél szerint.

2015-ben elvégezték a DH törvények rendelkezéseire figyelemmel a perbeli szerződésre vonatkozó törvényi elszámolást, melyet 2015. április 20. napján kelt levélben megküldtek az alperesnek. Az alperes az ellen panasszal nem élt, így az elszámolás felülvizsgáltnak minősül. Az alperes tartozása az alábbiak szerint határozta meg:

Alperes lejárt tartozásai a felmondás napjáig:

4 x 49.976 forint a 2013. június és 2013. szeptember között megfizetni elmulasztott törlesztő részletek összege.

32.941 forint és 32.030 forint, a felmondás napjáig felmerült, árfolyam-változásból eredő fizetési kötelezettség, amely abból kifolyólag merült fel, hogy a felek között devizaalapú szerződés jött létre.

900 forint, a 2013. március, április, május havi szerződéskezelési díjak összege.

5.700 forint, egyéb ügyviteli költség, figyelemmel arra, hogy alperest a felmondást megelőzően több alkalommal felszólították a tartozás megfizetésére.

29.620 forint, a felmondás napjáig felmerült árfolyam-változásból eredő fizetési kötelezettség, amely abból kifolyólag merült fel, hogy a felek között deviza alapú szerződés jött létre.

5.700 forint, egyéb ügyviteli költség figyelemmel arra, hogy az alperest a felmondást megelőzően több alkalommal felszólították a tartozás megfizetésére.

30.134 forint, a felmondás napjáig felmerült árfolyam-változásból eredő fizetési kötelezettség, amely abból kifolyólag merült fel, hogy a felek között deviza alapú szerződés jött létre.

A felmondás napjára az alperes lejárt tartozása összesen 336.929 forint volt.

A felmondás napján esedékes követelések:

2.535.527 forint, a felmondás napjával lejárt árfolyam-változásból és a fix devizakonstrukció miatt felmerült és a felmondással esedékessé vált kamatból adódóan tekintettel arra, hogy a perbeli szerződés deviza alapú kölcsönszerződés.

1.923.163 forint, a hátralévő, a felmondás miatt esedékessé vált törlesztő részletek összege.

5.244 forint, a felmondással esedékessé vált késedelmi kamatok összege.

900 forint, 2013. június, július, augusztus hónapban felmerült havi szerződéskezelési díj összege.

750 forint, az alperesnek a KHR-be elkerüléséről való értesítése miatt felmerült költség.

95.750 forint, a szerződés felmondása kapcsán felmerült kintlévőségi eljárási díj.

29.600 forint, a felmondás napjával lejárt árfolyam-változásból adódóan tekintettel arra, hogy a perbeli szerződés deviza alapú kölcsönszerződés.

A felmondás napját követő terhelések:

750 forint, a KHR-be történő kerülés miatt.

2.300 forint, a gépjármű visszaszármaztatását követően a gépjármű takarításával összefüggésben felmerült költség.

A felperes hivatkozása szerint az alperes ezt az összeget a Ptk. 318. § (1) bekezdése alapján szerződésszegéssel okozott kár címén köteles megtéríteni figyelemmel arra, hogy amennyiben az alperes a vállalt fizetési kötelezettségeinek eleget tett volna, úgy e fizetési kötelezettség nem merül fel, és a felperes vagonában nem okozott volna értékcsökkenést.

13.190 forint, a szerződéshez kapcsolódó casco-biztosítási díj.

111.672 forint, a felmondást követően lejárt késedelmi kamat.

Az elszámolás értéknapiját követő terhelések:

237.345 forint, 289.631 forint és 38.643 forint az elszámolás értéknapiját követően felmerült késedelmi kamat.

Az elszámolás értéknapiját követő jóváírások:

46.667 forint, a törvényi elszámolásból kifolyólag jóváírt összeg.

11.617 forint, integrált casco-ra számolt árfolyamváltozás visszatérítése.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az alperes 3/A/2. számú ellenkérelme szerint a tartozás a kölcsönszerződés ellehetetlenülése miatt megszűnt, a szerződés teljesítése a jogosultnak felróható okból lehetetlenült el, így a Ptk. 312. § (3) bekezdése alapján szabadult a kötelemből.

Az alperes hivatkozása szerint a kockázatfeltáró nyilatkozat nem megfelelősége folytán nem érthette meg, hogy a törlesztő részlet közel a duplájára emelkedhet, ennek a ténynek a tudatában nem vette volna fel a devizakölcsönt, emiatt a kölcsön szerződés nemcsak ellehetetlenült, hanem érvénytelen is.

Az alperes a módosított ellenkérelmében (13. szám) a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte.

Az alperesi képviselő a 13. számú irat szerint vitatta a felperes követelésének összegszerűségét is.

Az alperesi képviselő elsődlegesen a szerződés teljes, másodlagosan pedig annak részleges érvénytelenségére hivatkozott, azt érvénytelenségi kifogás útján terjesztette elő.

Az alperesi képviselő arra hivatkozott, hogy a perbeli szerződés úgynevezett blanketta szerződés, továbbá fogyasztói szerződésnek minősül.

Az alperesi hivatkozás szerint a perbeli szerződésben nem szerepel sem a termék árfolyamkockázatáról szóló tájékoztatás, sem pedig olyan kikötés, miszerint az ilyen kockázatot az alperes köteles viselni. E körben az alperesi képviselő hivatkozott a Kúria 2/2014. Polgári jogegységi határozatra, a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésére, az Európai Unió 93/13. irányelv 3. cikk (1) bekezdésére, 4. cikk (2) bekezdésére, az Európai Unió Bíróságának C-26/13, C-186/16, C-51/17 és C-126/17 számú döntéseire. Hivatkozása szerint az alperes nem volt és nem is lehetett tisztában a szerződésben rejlő kockázatokkal, mivel a felperes tájékoztatása nem kielégítő, konkrétan nem létezik, így tartalmában nem világos, és nem érthető, ezért tisztességtelen. Ennek eredményeként a felperes által kötelezni kért árfolyamkülönbözet összege az alperest nem terheli.

Az alperes hivatkozása szerint a szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdésének a), b), c) és e) pontjaiba ütközik.

A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés a) pontja alapján azért érvénytelen, mert az alperes hivatkozása szerint figyelemmel az 1/2016. Polgári jogegységi határozatra a kölcsönösszeg nem határozható meg, mert a szerződés csupán a lerovó összeget tartalmazza, és az a folyósításkor nem meghatározható. Egyrészt nem tudható még a folyósítás időpontja sem, nemhogy teljesülne azon követelmény, miszerint a fogyasztó pontosan átláthatta a szerződésben rögzített forint összeg alapján lényegében azt a költséget, amelyet alperes követelésként jelenleg nyilvántart.

A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés e) pontja alapján teljesen érvénytelen, mert bár a szerződés tartalmazza a törlesztő részletek összegét forintban kifejezve, azonban alperes a törlesztő összeget a kimutatások szerint is megnövelte egyéb terhekkkel, úgymint árfolyamváltozásból eredő teher, egyéb költségek.

A szerződés a Hpt. 213. § (2) bekezdése és 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján érvénytelen, mert a szerződés tartalmazza az összes visszafizetendő részletet, 5.997.120 forint összegben, azonban önmagában az összes visszafizetendő összegben való megállapodásból nem következik a kamatban való megállapodás is, legfőképpen nem tudható a kamat konkrét összege. A szerződés tehát kamatot összegszerűen és százalékos mértékben sem tartalmazza, a kamat pedig nem egyenlő az összes visszafizetendő teher mínusz a tőke összegével. Ugyanez vonatkozik az egyéb költségekre is, hiszen alperes csak a jelen perben előadottak alapján tudta meg, hogy mit és hogyan számolt fel vele szemben a felperes, holott a szerződés egyetlen pontja sem tartalmazza azokat.

A szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés b) pontja alapján érvénytelen, mert a szerződésben szereplő 14,54 %-os THM egy teljességgel önmagában lévő érték, ugyanis a szerződés sem kamatot, sem egyéb költséget nem tartalmaz, így akár az is elképzelhető, hogy azt a felperes hasraütésszerűen határozta meg, különös tekintettel arra, hogy a THM számításának képlete nincs rögzítve a szerződésben, sem az Üzletszabályzatban.

A szerződés a Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján jogszabály megkerülésével kötött szerződés, azaz semmis, mert a felperes a Hpt. 2. számú melléklet 11. pontja (ügynöki tevékenység), illetve a 3. § (1), (2) és (3) bekezdése alapján a jogszabályban rögzített kötelezettség megkerülésével kíván jogot biztosítani a szerződést megkötő szállítónak, vagylagosan, ha pedig azt vesszük figyelembe, hogy a szerződést aláíró személy azt nem is írhatta alá, akkor a szerződés írásban nem jött létre. Ebben az esetben pedig, mivel a banki kölcsönök írásbelisége kötelező, az írásbeliség hiányzik, így a szerződés nem jöhetett létre.

Az alperesi képviselő a 15. számú beadványában a felperes követelésének összegszerűségének vonatkozásában további ellenkérelmet terjesztett elő.

A felperesi képviselő a 4. számú ellenkérelmében hivatkozott a 6/2013. számú Polgári jogegységi határozatra, a deviza alapú kölcsönszerződés fogalmára. Utalt arra, hogy az egyedi szerződés 7. pontja egyértelműen rögzítette, hogy a mértékadó devizanem a svájci frank. A szerződés részét képező Üzletszabályzat I.17. pontja pedig meghatározza, hogy mit tekintenek a felek mértékadó devizanemnek. Az egyedi szerződés 8. pontjából és az ehhez kapcsolódó Üzletszabályzat rendelkezéséből (I.22., I.24., I.25., V.6.) szintén következik, hogy a perbeli szerződés devizaalapú szerződés.

A felperesi képviselő hivatkozott a 2/2014. Polgári jogegységi határozatra, mely szerint az árfolyamkockázat fogyasztók általi viselése tekintetében az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak tartalma a szerződéskötéskor nem volt világos, nem volt érthető. Tény, hogy a szerződéskötéskor az alperes megismerte a szerződés részét képező üzletszabályzatot, ezen kölcsönvevő nyilatkozata szerepel az egyedi szerződésben. Az Üzletszabályzat V.6. pontja egyértelműen tartalmazza: "Amennyiben a kölcsönszerződésben megjelölt mértékadó devizanem nem magyar forint a kölcsönszerződés devizaalapú szerződés, amely esetben a kölcsönbe vevő vállalja a mértékadó devizanem és a forint közötti árfolyam-változásból eredő kockázatot." Ennél nem is lehet világosabban, érthetőbben, egyértelműbben megfogalmazni az árfolyamkockázatról és azt, hogy ez a kockázat melyik szerződő felet terheli. Álláspontja szerint bizonyították, hogy az alperest az árfolyamváltozás kockázatáról, az ezzel összefüggésben esetlegesen jelentkező többletfizetési kötelezettségekről és arról, hogy ez kizárólag őt terheli tudott, e körben megfelelő tájékoztatást kapott. Külön írásbeli kockázattérítő nyilatkozat nem készült, e körben hangsúlyozta, hogy a Hpt. 203. §-ának megsértése nem eredményezi a szerződés érvénytelenségét. Külön jogági norma megsértése miatt csak akkor állapítható meg a szerződés érvénytelensége, ha a norma tartalmaz ilyen kifejezett rendelkezést, a Hpt. 203. §-ában azonban ilyen szabály nincs. Az, amit az alperes sérelmez, nem az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás elmaradása, hanem annak összegszerűsége körében jelentkező bizonytalanság. Ugyanakkor a perbeli deviza alapú kölcsönszerződés a pénzügyi- gazdasági válság kirobbanása előtt jött létre, amikor a forint-svájci frank árfolyamváltozása, mértéke

nem volt és nem is lehetett ismert. Nem volt előre látható, hogy a forint olyan mértékben fog gyengülni a svájci frankkal szemben, amelynek eredménye az lesz, hogy a fogyasztók, így az alperesek fizetési kötelezettségei jelentősen megemelkednek. Miután a hitelezők, így a felperes sem láthatta előre ezt a változást, erről (vagyis az árfolyam-változásból kifolyólag bekövetkező többlet fizetési kötelezettség mértékéről) tájékoztatás sem volt adható.

A felperesi képviselő a 17. számú előkészítő iratában a követelés összegszerűségére vonatkozóan további nyilatkozatot tett.

A Hpt. 213. § (1) bekezdés a) és e) pontjaiban foglalt érvénytelenségi kifogás vonatkozásában a felperesi képviselő hivatkozott az 1/2016. számú Polgári jogegységi határozatra, mely alapján a kölcsön összege és a törlesztő részletek száma, összege, a törlesztési időpontok kiszámítható. Az Egyedi szerződés tartalmazza a kölcsön összegét, a törlesztő részletek összegét forintban, a törlesztési időpontokat, az Üzletszabályzat pedig tartalmazza az árfolyam (I/22.) és a mértékadó árfolyam (I/24.) fogalmait, amelyek egyértelműen meghatározzák, hogy melyik árfolyamot mikor kell figyelembe venni. Ily módon a kölcsön összege és az egyes törlesztő részletek összege a folyósításkor, majd az Egyedi szerződésben meghatározott törlesztési időpontokban kiszámítható devizában is, vagyis a kölcsön összegét a törlesztő részleteket devizában is meghatározza szerződés.

Az ügyleti kamat körében a felperesi képviselő hivatkozott a Ptk. 200. § (1) bekezdésére és a 232. § (3) bekezdésében foglaltakra, és állítása szerint a felek közös szerződési akarata az ügyleti kamat mértékének meghatározása volt. Azt elismerte, hogy a perbeli kölcsön szerződés a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja alapján érvénytelen (semmis), mert a kölcsönszerződés nem tartalmazza az ügyleti kamat induló, éves százalékos mértékét. Ez viszont utólag pótolható, hiszen az Üzletszabályzatban a kamat százalékos értékének meghatározásához az összes szükséges érték (számadat), fogalom és képlet (Üzletszabályzat IV.4.) rendelkezésre áll, az utólag pótolható. A 6/2013. Polgári jogegységi határozat 4. pontjához fűzött indokolás szerint az érvényessé nyilvánítás különösen akkor indokolt, ha csak formainak tekinthető olyan okból érvénytelen a szerződés, amely tekintetében a felek szerződéses akarata egyértelműen megállapítható. A felperesi képviselő hivatkozott arra, hogy a perbeli szerződés tartalmazza az összes törlesztő részletből eredő fizetési kötelezettséget, a saját részt, a folyósított kölcsönt, a törlesztő részleteket, illetve azok számát és esedékességét. A kamat mértéke jelen esetben nem más, mint az összes fizetési kötelezettség a kölcsön összegével (tőke) csökkentve. Erre figyelemmel a felperes kérte, hogy a bíróság a felek között 2008. június 13. napján létrejött HIT2104608. számú kölcsönszerződést nyilvánítsa érvényessé a megkötésének időpontjára visszamenőleges hatállyal akként, hogy az ügyleti kamat induló, éves százalékos mértékét 13,74 %.

A THM-mel kapcsolatos érvénytelenségi kifogással kapcsolatban a felperesi képviselő arra hivatkozott, hogy a perbeli szerződés az ügyleti kamat éves százalékos mértékét nem tünteti fel, még nem jelenti azt, hogy ezt a THM-ben nem vették figyelembe. A THM-ben a törlesztő részlet (tőke és kamat), valamint az árfolyamrészlet vették figyelembe. Az árfolyamrészlet tisztességtelenségét jogszabály, a DH2 törvény rendezte, amelynek következtében az alperessel elszámoltak, így e körben további igényt érvényesíteni nem lehet. A szerződés kezelési díjat, casco díjat és egyéb ügyviteli költséget esetenként, azok felmerülésekor kellett megfizetni, minden esetben előre meghatározott, fix összegben. Ezeknek a költségeknek, a díjaknak, ezért nincs éves százalékos mértékük, ezért ezeket a THM-ben nem kell értékelni, az éves százalékos értéket nem kell feltüntetni a szerződésben.

A Hpt. 6. § alapján a felperes pénzügyi vállalkozás, így reá a PSZÁF engedélyre vonatkozó rendelkezések nem alkalmazhatók, de önmagában ennek esetleges hiánya sem vezet a szerződés érvénytelenséghez. Az autókereskedés a jogszabály b) pontja alapján kötött ügynöki tevékenységre vonatkozó megállapodást.

A felperes keresete az alábbiak szerint nem megalapozott:

A régi Ptk. 205. § (1) bekezdése szerint a szerződés a felek akaratának kölcsönös és egybehangzó kifejezésével jön létre.

A (2) bekezdés szerint a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Nem kell a feleknek megállapodniuk olyan kérdésekben, amelyeket jogszabály rendez.

Az 1959-es Ptk. 205. § (2) bekezdése értelmében a szerződés létrejöttéhez a feleknek a lényeges, valamint a bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben való megállapodása szükséges. Visszterhes szerződés esetén mindenképpen lényeges tartalmi elem a szolgáltatás és az ellenszolgáltatás meghatározása. Kölcsönszerződésnél – a Ptk. 523. § (1) bekezdése szerint - a hitelező által nyújtott szolgáltatás a szerződésben meghatározott pénzösszeg adós rendelkezésére bocsátása, az adóst terhelő ellenszolgáltatás pedig a kölcsön összegének szerződés szerinti visszafizetése. Ennek megfelelően a kölcsönszerződés létrejöttéhez a feleknek meg kell állapodniuk egyrészt a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében, másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében. A szerződési jog alapvetően diszpozitív jellegéből és a szerződési szabadság elvéből (1959-es Ptk. 200. § (1) bekezdés) következően – nem jelenti azt, hogy az ellenszolgáltatás a tőkén és a kamaton felül ne tartalmazhatna az adós részéről teljesítendő egyéb fizetési kötelezettséget is. Annak sincs akadálya, hogy a felek az ellenszolgáltatás mértékét egy összegben határozzák meg anélkül, hogy annak egyes elemeit számszerűen, vagy százalékos mértékben külön-külön megjelölnék (kivételt jelentenek ebből a szempontból a fogyasztói, illetve fogyasztási kölcsön- és hitelszerződések, ahol a kamat éves százalékos értékének szerződésben való feltüntetése nem mellőzhető a Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja, illetve a 2009. évi CLXII. tv. 16. § (1) bekezdés 7. pontja értelmében. (SZIT Pf.II.20.509/ 2016/6.)

Mivel a perbeli szerződést 2008. június 13. napján kötötték meg a felek, a régi Hpt. 2. számú melléklet III/5. pontjában foglalt fogyasztási kölcsön fogalma – melyet a törvény 2008. szeptember 1-jétől mond ki – a perbeli szerződés megkötésekor nem volt hatályban, tehát a fogyasztási szerződés fogalmával kapcsolatban nem volt definíció. Nem volt vita a felek között ennek ellenére abban, hogy a perbeli szerződés fogyasztási szerződés, erre az alperes konkrétan hivatkozott, a felperesi jogelőd pedig a DH2 tv. alapján az elszámolást elvégezte, ez alapján a 2001. január 1-től hatályos régi Hpt. 213. § (1) bekezdésében foglalt semmisségi ok vizsgálandó.

A régi Ptk. 523. § (1) bekezdése alapján a kölcsönszerződés alapján a pénzüintézet vagy más hitelező köteles meghatározott pénzösszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.

A bíróság megállapította, hogy a felek a perbeli szerződésben megállapodtak a hitelező által folyósítandó kölcsön összegében (3.363.654 forint), másrészt az adós visszafizetési kötelezettségében (5.997.120 forint).

A bíróság utal arra, hogy az ellenszolgáltatás a tőkén és a kamaton felül tartalmazhat az adós részéről teljesítendő egyéb fizetési kötelezettséget is. A Ptk. 200. § (1) bekezdése szerint szerződési szabadság elvéből következően annak sincs akadálya, hogy a felek az ellenszolgáltatás mértékét egy összegben határozzák meg anélkül, hogy annak egyes elemei számszerűen vagy százalékos mértékben külön megjelölnék. A szerződés érvénytelensége szempontjából van jelentősége annak, hogy a régi Hpt. 213. § (1) bekezdés c) pontja semmisségi okként tünteti fel, ha a kamat éves százalékos értéke a szerződésben nem került feltüntetésre. Itt utal a bíróság arra, hogy – mivel a felek a szerződést 2008. június 13. napján kötötték meg – a fogyasztónak nyújtott hitelről szóló 2009. évi CLXII. törvény 16. § (1) bekezdés 7. pontjában foglaltakat a 32. § (1) bekezdése alapján nem alkalmazhatók. A törvény

32. § (1) bekezdése ugyanis kizárólag a 2010. június 11-ét követően kötött szerződésekre alkalmazandóak.

A devizaalapú kölcsönszerződéssel kapcsolatos perekben felmerült egyes elvi kérdésekről szóló 6/2013. Polgári Jogegységi Határozat 4. pontja szerint, ha a bíróság a szerződés érvénytelenségét állapítja meg – a jogkövetkezmények alkalmazására irányuló kereset esetén, feltéve, hogy az érvénytelenség oka kiküszöbölhető, vagy utóbb megszűnt – a bíróságnak elsősorban a szerződés érvényessé nyilvánítására kell törekednie.

A felperesi képviselő a 19. számú beadványában a kamatszámítás mértékét levezette, mely alapján annak éves százalékos mértékét 13.74%-ban határozta meg. A felperes utalt arra, hogy a törlesztőrészletekben önmagában csak ügyleti kamat került felszámításra, külön költség nem, ezt a bíróság elfogadta, mivel az egyedi szerződés a törlesztőrészlet meghatározása mellett költséget nem rögzített. Mindaz a költség, amelyet a felperes a 17. számú beadványában külön felszámított, már a törlesztő részletek feletti járulékos költség. A bíróság a felperes számítását elfogadta, és az ítéletet e vonatkozásban a rendelkező rész szerint érvényessé nyilvánította.

Az érvénytelenségi perekben felmerülő egyes eljárásjogi kérdés 2/2010.(VI.28.) PK véleményre utalva a bíróság rögzíti, hogy az alperes az érvénytelenségi kifogását vagylagosan terjesztette elő, nem határozta meg tehát az érvénytelenségi kifogás sorrendjét. Ezért a bíróság az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatással kapcsolatos érvénytelenségi kifogás kérdését vizsgálta az alábbiak szerint:

A 2/2014. PJE 1. pontja szerint, ha a fogyasztó árfolyamkockázat valós tartalmáról nem kapott világos és érthető tájékoztatást, vagy olyan tartalmú tájékoztatást kapott, amelyből nem volt világos a kockázat korlátlanlansága és realitása, az árfolyamkockázat telepítése teljes egészében tisztességtelen, vagyis a fogyasztó – a 93/13 EKG irányelv 6. cikkének első bekezdése alapján – egyáltalán nem kötelezhető az árfolyamkockázat viselésére.

A tájékoztatásból ki kell tűnnie,

1. az árfolyamváltozás hatására a törlesztőrészlet összege korlátozás nélkül (akár többszörösére is megemelkedhet);
2. az árfolyamváltozás iránya és mértéke előre nem állapítható meg, annak nincs felső határa;
3. a fenti árfolyamváltozás lehetősége valós, vagyis a hitel futamideje alatt is bekövetkezhet;

A fentiekre tekintettel a tisztességtelenség megállapításának az alapja az, hogy az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó a kapott tájékoztatás alapján nem láthatta át azt reális lehetősége áll fenn annak, hogy az árfolyamváltozásának hatására az általa teljesítendő szolgáltatás mértéke a hitel futamideje alatt akár korlátlanul is megnövekedhet, vagyis úgy vállalta az ügylet jellegéből eredő árfolyamkockázatot, hogy nem volt tisztában annak valós tartalmával.

Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezés a szerződéses főszolgáltatást meghatározó szerződéses kikötés, ezért annak érvénytelensége a szerződés egészének érvénytelenségét eredményezi, ebben az esetben lényegében azt állapítja meg, hogy a fogyasztó az árfolyamkockázat viselésére egyáltalán nem kötelezhető.

A bizonyítási teher akként alakul, hogy az árfolyamkockázat valós tartalmára vonatkozó, konkrét és egyedi tájékoztatás megtörténtét és tartalmát a pénzügyi intézménynek kell bizonyítani.

A pénzügyi intézmény által csatolt, a fogyasztó által aláírt és a tájékoztatás lényeges tartalmát is rögzíti kockázattelátó nyilatkozattal szemben a fogyasztót terheli annak a bizonyítása, hogy a tájékoztatást nem kapta meg, annak tartalma eltért a nyilatkozatban foglaltaktól, illetve

a kiegészítő tájékoztatásra tekintettel alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós, annak nincs reális valószínűsége, vagy az bizonyos mértékben korlátozott.

A perben a felperes azt állította, hogy az alperes az árfolyamkockázatról a szerződés VIII.7. pontja, továbbá az üzletszabályzat V.6., I.22.,24.,25. pontjai szerint tájékoztatta. Ennek tartalmát a bíróság a tényállásban foglaltak szerint megállapította.

A támadott szerződés 7. pontja rendelkezik arról, hogy a mértékadó devizanem a CHF. Az üzletszabályzat V.6. pontjában a felperes vállalta a mértékadó devizanem és forint közötti árfolyamváltozásból eredő kockázatot.

Ez azonban nem teszi egyértelművé a felperes kockázatvállalásának konkrét tartalmát.

A tájékoztatás akkor érthető és világos az átlagosan körültekintő és figyelmes fogyasztó számára, ha a pénzügyi intézmény – akár szóbeli, akár írásbeli – a tájékoztatása kiterjed arra, hogy az árfolyamváltozás fogyasztóra kedvezőtlen változása esetén a felperes fizetési kötelezettségei növekednek, és annak felső határa korlátlan.

Sem az egyedi szerződés, sem pedig az üzletszabályzat alperes által hivatkozott V.6. pontja, illetve a I. fejezet definíciókat rögzítő, valamint a XI. fejezet fix devizakonstrukcióra vonatkozó rendelkezéseiből nem derül ki egyértelműen, hogy a forint gyengülése esetén a felperes fizetési kötelezettsége – azonos törlesztő részletek esetén akár a futamidő meghosszabbodásával – növekszik, és annak mértéke korlátlan. Az üzletszabályzat V.25. b) pontja kifejezetten megtévesztő, mivel kamatváltozásként nevesíti a tartalmában árfolyamváltozást.

Az árfolyamváltozásból fakadó kockázat fogyasztó általi mérlegelését, értékelését nehezíti, hogy a deviza konstrukcióval kapcsolatos rendelkezéseket az alperes egymástól elszigetelten, az üzletszabályzat különböző fejezeteiben rögzítette, ezáltal azok összefüggései nem áttekinthetőek. (Győri Ítéletábla Pf.III.20.259/2017/15.I. szám)

Az alperes a személyes meghallgatása során beismerte, hogy a felperes által előterjesztett kölcsönszerződést kötötte meg, azon az aláírását felismerte. Azt is elismerte, hogy ezen kölcsönszerződéssel együtt az Üzletszabályzatot is átadták részére. Azt megértette, hogy a szerződés nem forint alapú szerződés, hanem svájci frank alapú szerződés és a törlesztést forintban kell fizetnie. A szóbeli tájékoztatásról azt adta elő, annyit mondtak el neki, hogy a törlesztő részlet ingadozhat, de hogy milyen körülmények befolyásolják a törlesztőrészlet-változást azt nem mondták el. Arról sem volt szó, hogy a törlesztő részletnek nincs felső határa. E körben utalt arra, hogy egy közel 4 millió forint értékű autót kívánt megvásárolni, melyhez 600.000 forint önerőt fizetett be, a többi kölcsönből kívánta fedezni. Az eladók szóban arról tájékoztatták, hogy ez egy előnyös kölcsöntípus, ez optimálisan jó, és csak minimálisan változhat a törlesztő részlet. Az induló törlesztő részlet kerekítve 50.000 forint volt, és ennek a fizetését tudta vállalni. Ha tisztában lett volna azzal, hogy a törlesztő részletnek nincs felső határa nem kötötte volna meg a szerződést, magát megfontolt embernek tartja.

A bíróság álláspontja szerint a felperesi jogelőd nem tett eleget az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatási kötelezettségének egyáltalán. Azt az alperes beismerte, azzal tisztában volt, hogy devizaalapú szerződés jött létre. A felperes által megjelölt, az üzletszabályzat V.6. pontjában foglalt tájékoztatásból kizárólag az derül ki, hogy árfolyamkockázatot az alperes vállalja. A tájékoztatásból viszont nem derül ki, hogy az árfolyamváltozásnak a törlesztő részlet összegére van hatása, a mondatban maga a törlesztő részlet szó nem is olvasható; nem olvasható továbbá az sem, hogy a törlesztő részlet akár többszörösére is emelkedhet. A tájékoztatás nem utal arra, hogy az árfolyamváltozás iránya és mértéke bizonytalan, és annak nincs felső határa, továbbá az sem, hogy a változás lehetősége valós, az a hitel futamideje alatt bekövetkezhet. A bíróság álláspontja szerint az üzletszabályzat I.22., 24. és 25. pontjai az

általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztó számára annak megismerése esetén sem ad egyértelmű és világos tájékoztatást. A bíróság álláspontja szerint a felperesi jogelődnek nem a fogalom meghatározásokon keresztül, hanem a szerződés V.6. pontjában kellett volna a részletes tájékoztatást megadni. A tájékoztatásnak direktnek kell lennie, nem a fogyasztónak kell fogalmi meghatározásokból logikai következtetéseket levonnia.

A bíróság mellőzte a tanúkenti kihallgatását, mert a fentiekben foglaltak szerint már első körben a felperes nem tett eleget a bizonyítási kötelezettségének, így a bizonyítási teher nem fordult át.

Minderre figyelemmel a bíróság azt állapította meg, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezés a szerződéses főszolgáltatást meghatározó szerződéses kikötés, ezért annak érvénytelensége a szerződés egészének érvénytelenségét eredményezi. A szerződés teljes érvénytelenségére irányuló kifogás alapossága esetén pedig a bíróságnak az érvénytelen szerződés teljesítésére irányuló keresetet teljes egészében el kell utasítania az 1/2010.(VI.28.) PK vélemény 2. pontjára hivatkozva. (Civilisztikai Kollégiumvezetők 2015. november 9-10. napi országos értekezletéről szóló Emlékeztető I. pont, továbbá a DH törvények hatálya alá tartozó szerződések érvénytelenségével kapcsolatos perekkel foglalkozó konzultációs testület 2016.június 8. napján tartott üléséről szóló Emlékeztető 2. pont.)

Minderre figyelemmel a bíróság a rendelkező részben foglaltak szerint határozott.

A perben az alperes lett a pernyertes, ezért az ügyvédi munkadíjat magába foglaló perköltségről a bíróság a Pp. 78. § (1) bekezdése és a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján határozott.

Az ítélet elleni fellebbezésről szóló tájékoztatás a Pp. 220. §, illetve 256/A. § szerint történt.

Kecskemét, 2019. május 7.

Dr. Salamon Enikő s. k.
bíró